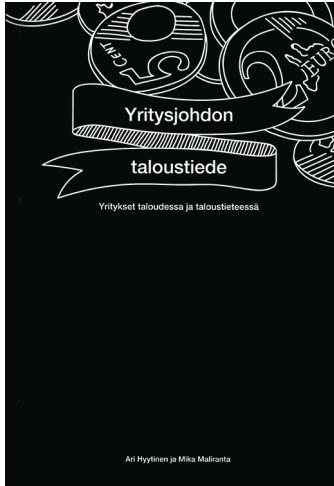

LUKUVIHJE

ARI HYYTINEN JA MIKA MALIRANTA:
Yritysjohdon taloustiede – Yritykset
taloudessa ja taloustieteessä. Helsinki:
Spillover Economics, 2015. 154 s.

TERHI MACZULSKIJ
Vanhempi tutkija
PALKANSAAJIEN TUTKIMUSLAITOS
terhi.maczulskij@labour.fi

TALOUSTIETEEN OPPIKIRJA ON TULLUT NYKYAIKAAN

Jyväskylän yliopiston professorien Ari Hyytisen ja Mika Malirannan (joka on myös ETLAn tutkimusjohtaja) uusi taloustieteen oppikirja on suunnattu paitsi kauppa- ja taloustieteellisen alan pääsykoekirjaksi myös yritysten toiminnasta, johtamisesta ja kehittämisestä kiinnostuneille. Tämä teos eroaa muista taloustieteen oppikirjoista mm. siltä osin, että kirjan kaikki tärkeimmät taloustieteen perusasiat on pyritty esittämään ja käsittelemään – aina kun mahdollista – yritystoiminnan ja yritysjohdon näkökulmasta.

Yrityslähtöinen lähestymistapa taloustieteiden perusteisiin on kirjan ehdoton valttikortti – kaikki kohderyhmät huomioiden. Kun ajatellaan kauppa- ja taloustieteellisen alan opiskelijoita, niin suuri osa valmistuneista päätyy työskentelemään yrityssectorille esimies- ja asiantuntijatehtäviin. Vain harvoista tulee taloustieteen suuria teoretikkoja tai empiiristen talouskysymysten tutkijoita. Tämän vuoksi on oleellista, että potentiaaliset korkeakouluopiskelijat ja tulevat

ekonomistit pystyvät paitsi ymmärtämään nykyaikaisen taloustieteen teorioita ja näkökulmia myös heijastamaan niitä käytäntöön esimerkiksi liiketoiminnassa.

Taloustiede ja sen opiskelu perustuu erilaisiin teorioihin, ja monet taloudelliset ja ei-taloudelliset päätöksentekongelmakohdat esitetäänkin erilaisina malleina. Nämä mallit ovat yleensä luonteeltaan kvantitatiivisia, joita kuvataan matemaattisin keinoin. Matemaattisten mallien soveltaminen edellyttää, että niitä varten rakennetut oletukset ovat selkeitä; taloustieteessä mallit ovatkin pakosta yksinkertaisia ja pelkistettyjä kuvauksia monimuotoisemmasta todellisuudesta. Mallien ja teorioiden tavoite onkin kuvata vain olennaisia piirteitä ilmiöistä ja selittää eri tekijöiden riippuvuussuhteita.

Oletus, että taloustieteen mallit pystyvät kertomaan ja ennustamaan täysin talouden eri toimijoiden, kuten yritysten ja kuluttajien, päätöksentekoprosesseja, on yleinen harhaluulo jopa opiskelijoiden keskuudessa. Moni yliopistoissa luennoiva on joutunut vastaamaan opiskelijoiden antamaan kritiikkiin ja kysymyksiin esimerkiksi täydellisen kilpailun mallin oletuksista tai rationaalisesta päätöksenteosta. Tuskin mitkään näistä oletuksista ovat voimassa tosielämän markkinoilla. Hyytisen ja Malirannan oppikirja pureutuu tähän asiaan erittäin hyvin. He painottavat jo alkusanoissa, että taloustiede ei anna tarjottimella absoluuttista vastausta esimerkiksi kotitalouksien ja yritysten strategioista ja päätöksentekoprosesseista, vaan se auttaa taloudellisten perusmekanismien havainnollistamisessa. Tulevan ekonomistin on hyvä tietää tämä jo pääsykoekirjaa lukiessa.

Yritysmailmassa toimiville kirja tarjoaa myös selkokielisen ja ymmärrettävän oppaan taloustieteen haastaviinkin osa-alueisiin, jotka tarjoavat apuvälineitä

yritystoiminnan kehittämiseen. Kirjan ehdotonta antia ovat sovellukset ja esimerkit eri taloudellisista kysymyksistä, jotka auttavat lukijaa hahmottamaan talouden mekanismien ja reaali maailman välistä yhteyttä. Tämä on hyödyllinen lisä paitsi opiskelijoille myös muille taloustieteistä kiinnostuneille.

Kirja koostuu johdantokappaleen lisäksi kolmesta irrallisesta osa-alueesta. Ensimmäinen osa (”Yritysjohdon mikrotaloustiede”) on kaikkein laajin ja tarjoaa kattavan kuvan kotitalouksien ja yritysten itsenäisistä toiminnosta markkinoilla. Luvussa käydään läpi muun muassa tuotanto sekä kysynnän ja tarjonnan tasapaino markkinoilla. Kirjan kolmannessa luvussa käsitellään strategisen vuorovaikutuksen taloustiedettä eli peliteoriaa. Tässä kehikossa talouden toimijoiden päätöksenteoissa otetaan huomioon myös toisten toimijoiden tekemät valinnat. Peliteoriaan perustuva, strategisen vuorovaikutuksen taloustiede on nykyaikainen lisä aiempiin oppikirjoihin verrattuna.

Kirjan viimeinen luku perehtyy yritysjohdon makrotaloustieteeseen, jossa pyritään ymmärtämään koko kansantaloutta koskevia taloudellisia ilmiöitä. Makrotaloustieteen osuus on selvästi pienempi aiempiin oppikirjoihin verrattuna, mutta siinä käydään tiiviisti läpi oleellimmat makrotaloustieteelliset ilmiöt ja mekanismit. Näitä ovat esimerkiksi kansantalouden tilinpito, talouskasvu ja suhdannevaihtelu.

Kokonaisuudessaan kirja sisältää sivumääräänsä nähden paljon termejä ja määritelmiä. Toisaalta kirjan havainnollistavat esimerkit auttavat lukijaa sisäistämään lukemaansa. Taloustiede on paikoitellen haastavaa, joten kirjan nykyaikainen, havainnollistava ja yrityskeskeinen näkökulma sopii hyvin tuleville ekonomisteille ja muille taloustieteistä kiinnostuneille.